

Motion till riksdagen

1987/88:A19

av John Andersson (vpk)

med anledning av prop. 1987/88:64 om särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland

Den regionalpolitiska utredningen (SOU 1984:77) konstaterar att "vi för ett stort geografiskt sammanhängande område som sträcker sig från norra Värmland i söder förbi inre delarna av Kopparbergs län, västra Hälsingland, inre delarna av Västernorrlands län, Jämtlands län (utom Östersundsregionen) inre delarna av Västerbottens län upp till Norrbotten frånsett den s. k. fyrkanten, har en gemensam problembild som kännetecknas av den lägsta sysselsättningsgraden och den högsta arbetslösheten i landet". Efter en konstant minskning bor för närvarande ca 350 000 människor i området, dvs. 4 % av landets folkmängd på en tredjedel av landets yta. På tre år, åren 1984, 1985, 1986, har befolkningsminskningen i detta område uppgått till drygt 8 000 personer.

Vad som ytterligare förstärker problemen i detta område är att det är de unga människorna som flyttar och att andelen kvinnor därav är stor. Det innebär en snedfördelning i åldersstrukturen, och andelen äldre och pensionärer ökar. Det finns nu kommuner i Norrlands inland som har uppåt 30 % pensionärer.

Bristen på kvinnor i Norrlands inland har på ett flertal sätt uppmärksammat den senaste tiden. Inte minst har en bussresa för kvinnor till en Norrlandskommun med stor kvinnobrist väckt stort intresse. Nu kan, och det var väl inte meningen heller, inte sådana initiativ avhjälpa problemet, men det avslöjade på ett brutalt sätt de problem som finns i de norrländska glesbygderna. Nu är publiciteten och uppmärksamheten kring bussresan förbi, men problemen kvarstår.

I regeringens proposition föreslås vissa särskilda regionalpolitiska insatser i delar av Bergslagen och norra Sveriges inland. Tyvärr kan det konstateras att i det även i övrigt magra "paketet" inte finns några föreslagna åtgärder för att förbättra kvinnornas situation. Detta har på ett träffande sätt kommenterats av en arbetsförmedlare i en intervju i en Norrlandstidning. Så här säger arbetsförmedlaren:

"Det här är traditionell regionalpolitik och den har alltid gått kvinnornas näsor förbi. Om politikerna tog reda på varför kvinnorna flyr inlandet och vad som behövs för att hålla dem kvar, så skulle regionalpolitiken se annorlunda ut. Inte ett jobb till kvinnorna, inte en krona för att förbättra deras traditionella arbetsmarknad finns med i stödpaketet till norr.

Läget är akut i inlandet. Befolkningspyramiden ser ut som en svamp, de

unga kvinnorna flyr. Födelsetalen går ned, livskraften strömmar ur byarna, in mot kommuncentra och vidare ut därifrån mot kusten. Kvar blir gifta medelålders par, ungarlar och gamla. De unga kvinnorna är länets kritiska resurs – kan de inte hållas kvar, så dör inlandet. Det vet västerbottningarna, men det tycks inte politikerna i Stockholm veta."

Så långt kommentarerna från en arbetsförmedlare, en tjänsteman som dagligen och stundligen får brottas med till synes oöverstigliga problem. Det finns egentligen inget mer att tillägga, än att den mycket befogade kritiken måste tas på allvar.

Självfallet kan inte de här problemen åtgärdas omgående, men situationen kräver att man åtminstone börjar ta några initiativ. Ett sådant vore att ett åtgärdsprogram för ökad kvinnlig sysselsättning i norra inlandet omgående startades.

Ute i länen, i kommunerna finns idéer och förslag till åtgärder, om ekonomiska resurser ställs till förfogande. Att sådana resurser blir tillgängliga måste i första hand åvila staten att ta ansvar för.

Hemställan

Mot bakgrund av vad som ovan anförts föreslås

att riksdagen beslutar att som en första åtgärd i ett program för ökad kvinnlig sysselsättning i norra Sveriges inland anslå 100 milj. kr. och begära att regeringen fördelar anslaget efter samråd med kommuner och länsmyndigheter i berört område.

Stockholm den 16 december 1987

John Andersson (vpk)

Mot. 1987/88

A19